

Εξελίξεις στο ζήτημα Μόνιμης Εγκατάστασης ελληνικών εταιρειών που δραστηριοποιούνται στην Κίνα

Οι έλεγχοι Μ.Ε. εταιρειών στην Κίνα εντείνονται

Θωμάς Λεβέντης, Partner, Φορολογικές Υπηρεσίες, Deloitte

Παρουσία ελληνικών επιχειρήσεων στην Κίνα

Οι ευκαιρίες που παρουσιάζει η Κινεζική αγορά έχουν οδηγήσει πολλές ελληνικές επιχειρήσεις σε έντονη παρουσία εντός κινεζικών συνόρων, είτε απευθείας είτε μέσω θυγατρικών τους. Συχνά αυτό γίνεται μέσω αντιπροσώπων πωλήσεων, ο ρόλος των οποίων είναι να προωθούν προϊόντα ή υπηρεσίες χωρίς ενδεχομένως να έχουν την εξουσία να συνάπτουν συμβάσεις στο όνομα

και για λογαριασμό της ελληνικής εταιρείας.

Συνήθως, η υπογραφή των συμβάσεων γίνεται από στελέχη στην Ελλάδα, καθώς αν αυτές υπογράφονταν από τον αντιπρόσωπο θα ετίθετο αυτομάτως θέμα Μόνιμης Εγκατάστασης στην Κίνα.

Στην περίπτωση εισαγωγικών επιχειρήσεων, είναι συχνή η παρουσία στελεχών ή αντιπροσώπων προμηθειών, ο ρόλος των οποίων έγκειται στον εντοπισμό προϊόντων

που ενδιαφέρουν την ελληνική αγορά. Η σύναψη των συμβάσεων προμήθειας γίνεται στη συνέχεια από στελέχη της εταιρείας στην Ελλάδα.

Τέλος, δεν είναι σπάνια και η περίπτωση παρουσίας στελεχών ελληνικών επιχειρήσεων εντός κινεζικών συνόρων για την παροχή υπηρεσιών σε επαναλαμβανόμενα έργα είτε τεχνικά, είτε συμβουλευτικά ή με απόσπαση προσωπικού από τις ελληνικές εταιρείες προς τις κινεζικές θυγατρικές.

Η ένταση της παρουσίας μιας αλλοδαπής εταιρείας στο εσωτερικό μιας χώρας ενδέχεται να δημιουργεί την υποχρέωση καταβολής φόρου επιμέρους των κερδών που επιτυγχάνονται στη χώρα αυτή. Το αν οφείλεται ή όχι φόρος στην αλλοδαπή χώρα εξαρτάται από το αν οι εργασίες που εκτελούνται στη χώρα αυτή συνιστούν Μόνιμη Εγκατάσταση («Μ.Ε.»). Οι κανόνες που ορίζουν την ύπαρξη Μ.Ε. βρίσκονται στο εσωτερικό δίκαιο της εκάστοτε αλλοδαπής χώρας, ενώ όπου υπάρχει Διμερής Σύμβαση Αποφυγής Διπλής Φορολογίας υπερτερούν οι κανόνες της Διμερούς.

Η Ελλάδα έχει συνάψει Διμερή Σύμβαση με την Κίνα και οι κανόνες περί Μ.Ε. βρίσκονται στο άρθρο 5 αυτής.

Τι αλλάζει;

Μέχρι πρότινος οι κινεζικές αρχές δεν ήταν πολύ ενεργείς ή αυστηρές στους ελέγχους προς τις αλλοδαπές επιχειρήσεις για το αν υπάρχει Μ.Ε. στην Κίνα. Ωστόσο, τελευταία οι αρχές έχουν εντείνει τους ελέγχους για την ύπαρξη μόνιμης εγκατάστασης και οι ενδείξεις είναι ότι η πρακτική αυτή θα γίνει πιο αυστηρή, συχνή και συστηματοποιημένη.

Χαρακτηριστικές ενδείξεις αυτής της τάσης είναι:

- η δημιουργία πλατφόρμας από όπου οι τοπικές κινεζικές εφορίες θα μπορούν να αντλούν πληροφορίες από τις υπηρεσίες συνοριοφυλακής για τη διάρκεια και συχνότητα παραμονής στελεχών εντός Κίνας,
- πρόσφατοι καταλογισμοί φόρου όπου οι Κινεζικές αρχές επέβαλαν φόρο εισοδήματος στα νομικά πρόσωπα που δεν είχαν ιδρύσει μόνιμη εγκατάσταση αλλά και ατομικό φόρο στα στελέχη που εκτελούσαν εργασίες στην Κίνα και θεωρήθηκαν προσωπικό που «ανήκε» στη μόνιμη

εγκατάσταση που δεν ενεγράφη, καθώς και

- η αποδεδειγμένη πρόθεση της Κίνας να υιοθετήσει τις προτάσεις των BEPS για τα θέματα μόνιμης εγκατάστασης και καταχρηστικής εφαρμογής διμερών συμβάσεων (treaty abuse). Οι προτάσεις αυτές, όπως είναι γνωστό, εντείνουν την πιθανότητα ύπαρξης Μ.Ε. ακόμη και σε περιπτώσεις που ως σήμερα θεωρούνταν ασφαλείς.

Ήδη οι προτάσεις των BEPS έχουν υιοθετηθεί στη διμερή σύμβαση που υπέγραψε η Κίνα με τη Χιλή (Μάιος 2015). Εφόσον οι προτάσεις των BEPS υιοθετηθούν με τον πολυμερή μηχανισμό που προτείνει η Δράση 15, οι κίνδυνοι που διατρέχουν οι ελληνικές επιχειρήσεις αυξάνονται σημαντικά, καθώς κάτι τέτοιο θα τροποποιήσει και τη διμερή σύμβαση Ελλάδας - Κίνας.

Η Ελλάδα έχει συνάψει Διμερή Σύμβαση με την Κίνα και οι κανόνες περί Μ.Ε. βρίσκονται στο άρθρο 5 αυτής.

Ποιοι φορολογούνται;

Ωστόσο, ο κίνδυνος επιβολής κινεζικών φόρων (νομικών και φυσικών προσώπων) λόγω ύπαρξης Μ.Ε. δεν είναι μόνο μελλοντικός εξαιτίας αλλαγών που θα γίνουν, αλλά και υπαρκτός λόγω του τρόπου που δραστηριοποιείται μια επιχείρηση στην Κίνα υπό τις παρούσες διατάξεις περί μόνιμης εγκατάστασης.

Η αυστηρή ελεγκτική γραμμή που άρχισαν να ακολουθούν οι κινεζικές αρχές επιβάλλει την αξιολόγηση του ρίσκου που έχουν σήμερα οι εταιρείες που δραστηριοποιούνται εκεί υπό το πρίσμα των υπαρχουσών διατάξεων.

Εκτός των περιπτώσεων που υπάρχει προφανής μόνιμη εγκατάσταση (π.χ. εγκαταστάσεις από όπου διεξάγονται επιχειρηματικές δραστηριότητες, εργοτάξιο άνω του έτους κλπ.), η ανάγκη αξιολόγησης του ρίσκου είναι άμεση, ιδιαιτέρως για τις εταιρείες οι οποίες:

- Διενεργούν πωλήσεις μέσω αντιπροσώπου, ο οποίος συνάπτει συμβάσεις στο όνομα της ελληνικής εταιρείας
- Διενεργούν πωλήσεις μέσω αντιπροσώπου, ο οποίος δεν υπογράφει τις συμβάσεις αλλά διαπραγματεύεται εν τοις πράγμασι τους όρους του συμβολαίου, η δε υπογραφή από στελέχη στην Ελλάδα είναι μία τυπική επικύρωση
- Διενεργούν πωλήσεις μέσω αντιπροσώπου, ο οποίος δεν θεωρείται ανεξάρτητος. Προκειμένου να κριθεί αυτό θα πρέπει να εξεταστεί ο βαθμός ελευθερίας που έχει ο αντιπρόσωπος, ο πληθυσμός των εταιρειών που αντιπροσωπεύει, αν ο ίδιος φέρει τον κίνδυνο των δραστηριοτήτων του, πόσο η εταιρεία βασίζεται στις προσωπικές του ικανότητες κλπ.
- Αναλαμβάνουν έργα παροχής υπηρεσιών (τεχνικά, συμβουλευτικά κλπ.) όπου απαιτείται παρουσία εντός κινεζικών συνόρων
- Αποσπούν ή αποστέλλουν προσωπικό από άλλες εταιρείες του ομίλου στην κινεζική εταιρεία.

Πώς φορολογούνται;

Στην περίπτωση που μια αλλοδαπή εταιρεία θεωρηθεί ότι έχει Μ.Ε. στην Κίνα, επιβάλλεται φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων στα κέρδη που αποδίδονται στη Μ.Ε..

Αν τα κέρδη αυτά δεν μπορούν να προκύψουν αξιόπιστα από λογιστικά αρχεία, ο υπολογισμός γίνεται εξωλογιστικά με συντελεστές κέρδους που κυμαίνονται από 15% έως 50%. Τα κέρδη αυτά φορολογούνται με συντελεστή 25% καθώς και πρόστιμα που φτάνουν έως και 500% του κυρίου φόρου, ημερήσιο τόκο, ενώ δεν αποκλείεται να προκύψουν και ποινικές ευθύνες.

Υπό μορφή παραδείγματος: μια ελληνική εταιρεία με πωλήσεις (τζίρο) στην Κίνα αξίας €1.000.000, μπορεί να κληθεί να πληρώσει σε φόρους και πρόστιμα ποσό άνω των €750.000 αν κριθεί ότι έχει Μ.Ε. που δεν ενέγραψε, ενώ δεν αποκλείεται να προκύψουν και ποινικές διώξεις σε φυσικά πρόσωπα. Σύμφωνα με τελευταίες εξελίξεις, μπορεί να επιβληθεί και φόρος εισοδήματος για το μισθό των φυσικών προσώπων που θεωρητικά βαρύνουν τη Μ.Ε..

Οι προκαθορισμένες εξελίξεις που θα ακολουθήσουν στο κεφάλαιο Μ.Ε. βάσει της δεδηλωμένης δέσμευσης της Κίνας να προωθήσει τις σχετικές δράσεις των BEPS, καθιστούν αναγκαία την αξιολόγηση του ρίσκου όχι μόνο υπό το πρίσμα των τωρινών διατάξεων, αλλά και βάσει των νέων κανόνων που ξέρουμε πως θα υιοθετηθούν.

Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις είναι πιθανό να δημιουργούν Μ.Ε. ενέργειες που ως τώρα θεωρούνταν βοηθητικές ή προπαρασκευαστικές (π.χ. διενεργούνται μόνο αγορές, κατέχονται μόνο αποθηκευτικοί χώροι κλπ.). Είναι, επίσης, πιθανό να μην θεωρείται στο εξής ανεξάρτητος αντιπρόσωπος ένα πρόσωπο που ως τώρα λογιζόταν ως τέτοιο. Είναι, τέλος, πιθανό η συνολική θεώρηση της δραστηριότητας στη κινεζική αγορά να αποτελεί πλέον Μ.Ε. (anti-fragmentation rules), ενώ ως τώρα οι κανόνες εξέτασης να ήταν αποσπασματικοί.

- Είναι ήδη γνωστό ότι οι κινεζικές αρχές θέλουν να εντείνουν τους ελέγχους αλλοδαπών εταιρειών για Μ.Ε.
- Είναι, επίσης, γνωστό ότι έχουν υιοθετήσει μια αυστηρή στάση στην αξιολόγηση των υποθέσεων Μ.Ε..
- Είναι τέλος γνωστό πως οι μελλοντικές διατάξεις διευρύνουν την πιθανότητα ύπαρξης Μ.Ε..

Λόγω των ανωτέρω οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην κινεζική αγορά πρέπει να προχωρήσουν σε αξιολόγηση του ρίσκου Μ.Ε. που έχουν αυτή τη στιγμή, καθώς και του ρίσκου που θα έχουν στο άμεσο μέλλον.

Επικοινωνία:

Μαρία Τρακάδη
Επικεφαλής Φορολογικών
Υπηρεσιών Deloitte
Τηλ.: +30 2106781109
Email: mtrakadi@deloitte.gr

Θωμάς Λεβέντης
Partner, Τμήμα Φορολογικών
Υπηρεσιών Deloitte
Τηλ.: +30 2106781262
Email: tleventis@deloitte.gr

Στην Ελλάδα, η Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, η Deloitte Business Solutions Ανώνυμη Εταιρία Συμβούλων Επιχειρήσεων και η Deloitte Accounting Compliance & Reporting Services A.E. είναι μέλη της Deloitte Touche Tohmatsu Limited, μιας ιδιωτικής Βρετανικής εταιρίας περιορισμένης ευθύνης («DTTL»), της οποίας οι εταιρίες-μέλη είναι νομικά χωριστές και ανεξάρτητες οντότητες. Παρακαλούμε επισκεφθείτε την ιστοσελίδα www.deloitte.com/about για να ενημερωθείτε για το παγκόσμιο δίκτυο των εταιριών μελών μας.

Η Deloitte παρέχει ελεγκτικές, φορολογικές, συμβουλευτικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες σε πελάτες του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα όλων των κλάδων. Η Deloitte προσφέρει υπηρεσίες σε 4 στους 5 οργανισμούς του Fortune Global 500® μέσω ενός παγκόσμιου διασυνδεδεμένου δικτύου εταιριών-μελών που δραστηριοποιούνται σε περισσότερες από 150 χώρες συνεισφέροντας παγκοσμίως επιπέδου δυνατότητες, βαθιά γνώση και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες που ανταποκρίνονται στις πιο πολύπλοκες επιχειρηματικές προκλήσεις των πελατών μας. Για να μάθετε περισσότερα για το πώς τα περίπου 225,000 στελέχη μας δημιουργούν τον αντίκτυπο που μετράει παρακαλούμε να συνδεθείτε μαζί μας μέσω Facebook, LinkedIn ή Twitter.

Στην Ελλάδα, η «Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών» παρέχει ελεγκτικές (audit) υπηρεσίες, η «Deloitte Business Solutions Ανώνυμη Εταιρία Συμβούλων Επιχειρήσεων» χρηματοοικονομικές (financial advisory), φορολογικές (tax) και συμβουλευτικές (consulting) υπηρεσίες και η «Deloitte Accounting Compliance & Reporting Services A.E.» λογιστικές υπηρεσίες (accounting outsourcing). Με περισσότερα από 600 άτομα προσωπικό και γραφεία στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, η Deloitte στην Ελλάδα εστιάζεται σε όλους τους κυρίαρχους κλάδους της οικονομίας, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, της ναυτιλίας, της ενέργειας, των καταναλωτικών προϊόντων, της υγείας, του βιομηχανικού κλάδου, της τεχνολογίας, των μέσων και των τηλεπικοινωνιών, της ακίνητης περιουσίας και του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Στους πελάτες της Deloitte συγκαταλέγονται οι περισσότερες από τις μεγαλύτερες δημόσιες και ιδιωτικές εταιρίες του εμπορικού, βιομηχανικού και χρηματοοικονομικού τομέα. Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας: www.deloitte.gr

Το υλικό αυτό περιέχει αποκλειστικά και μόνο γενικές πληροφορίες και καμία από τις εταιρίες μέλη του διεθνούς δικτύου της Deloitte Touche Tohmatsu Limited ή άλλες συνεργαζόμενες οντότητες (συνολικά, το δίκτυο της Deloitte) δεν δύναται να εκληφθεί ότι δι' αυτού παρέχει συμβουλές ή υπηρεσίες. Ως εκ τούτου, οι αναγνώστες θα πρέπει να αναζητήσουν εξειδικευμένες συμβουλές σχετικά με κάθε ειδικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν. Προτού λάβετε αποφάσεις ή προβείτε σε ενέργειες που μπορεί να επηρεάσουν τα οικονομικά ή την επιχειρησή σας, θα πρέπει να συμβουλευτείτε ειδικό επαγγελματία σύμβουλο. Καμία νομική οντότητα του δικτύου της Deloitte δεν αποδέχεται ευθύνη για οιαδήποτε ζημία υποστεί οποιαδήποτε που βασίσθηκε στο παρόν. Φραγκοκκλησίας 3α και Γρανικού, 15125 Μαρούσι, Τηλ: +30 210 6781100